

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - CA-1636
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y (Sem-I)
Examination December/January-2022-23
Sociology - I Introduction to Sociology

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:40]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All question are compulsory
2. Use blue or black ink pen only
3. Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
२. फक्त निळ्या व काळ्या शाईच्या पेनचाच वापर करावा.
३. कोणतीही लक्ष्यवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Answer multiple choice questions (Attempt all)

05

1. Who define "Society is the web of social relationship"

A) Max weber B) Talcott Parsons C) Mac Iver and Page D) Kingsley Devis

समाज म्हणजे सामाजिक संबंधाचे जाळे आहे "अशी व्याख्या कोणी केली.

अ) मॅक्सवेबर ब) टॉलकट पार्सन्स क) मॅकआयव्हर आणि पेज ड) किंग्ले डेव्हिस

2. Subject matter of Sociology is:...

A) Social Process B) Social change C) Social System D) All of the above

समाजशास्त्राचा अभ्यास विषय हा आहे.

अ) सामाजिक प्रक्रिया ब) सामाजिक परिवर्तन क) सामाजिक व्यवस्था ड) वरील सर्व

3. A sense of we feeling belonging is found in which group?

A) Reference group B) Primary group C) Secondary group D) None of the above

आपलेपणाची भावना कोणत्या गटात आढळते ?

अ) संदर्भगट ब) प्राथमिक गट क) दुय्यम गट ड) यापैकी नाही

4. Which one of the following is an element of Social structure ?

A) Status and Role B) Evolution C) Revolution D) Social change

खालिलपैकी कोणता एक सामाजिक संरचनेचा घटक आहे ?

अ) दर्जा आणि भूमिका ब) उत्क्रांती क) क्रांती ड) सामाजिक परिवर्तन

5. One of the following is Subfield of Sociology ?

A) International Relation B) Agricultural economics

C) Environment science D) Rural Sociology

खालिलपैकी कोणती एक समाजशास्त्राची उपशाखा आहे.

अ) आंतरराष्ट्रीय संबंध ब) कृषी अर्थशास्त्र

क) पर्यावरण विज्ञान ड) ग्रामीण समाजशास्त्र

B) Answer in a sentence (Attempt all)

1. What is social group ?
2. Define culture
3. Define status
4. what is material culture ?
5. What do you mean by inequality ?

05

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

१. सामाजिक गट म्हणजे काय ?
२. संस्कृतीची व्याख्या सांगा
३. दर्जाची व्याख्या सांगा
४. भौतिक संस्कृती म्हणजे काय ?
५. तुमच्यामते असमानता म्हणजे काय ?

Q2 Explain concept/terms/ units/events (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Non-material culture
2. Role conflict
3. Achieved status
4. Cultural valves.

10

संकल्पना/संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

१. अभौतिक संस्कृती
२. भूमिका संघर्ष
३. स्वसंपादीत दर्जा
४. सांस्कृतिक मूल्ये.

Q3 Attempt answer in short (Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the concept of Sociological imagination by C.W.Mills
2. State the causes of social inequality
3. Discuss the reference group.
4. Explain the nature of sociology

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. सी. राईट मिल्स यांची 'सोशिओलॉजिकल इमॅजिनेशन ही संकल्पना स्पष्ट करा
२. सामाजिक असमानतेची कारणे सांगा
३. संदर्भ गट याविषयी चर्चा करा
४. समानशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा:

Q4 Answer in detail (anyone)

10

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the prerequisites of Social system
2. Explain the role of culture in human society.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. सामाजिक व्यवस्थेच्या पूर्वावश्यकता स्पष्ट करा
2. मानवी समाजात संस्कृतीची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - CA-1637
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y. (Sem-I)
Examination December/January-2022-23
Sociology - II Indian Social Institution

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks:40]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All question are compulsory
- 2) Use blue or black pen only
- 3) Use pencil for diagram
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खून करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1

A) Answer multiple choice questions (attempt all)

05

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

1) What is a system that meets the needs of individuals?

- a) Social control b) social institutions c) stratification d) social process

व्यक्तीच्या गरजांची पूर्तता करणाऱ्या व्यवस्थेला काय म्हणतात.

- अ) सामाजिक नियंत्रण ब) सामाजिक संस्था क) स्तरीकरण ड) सामाजिक प्रक्रिया

2) Who defined family as a biological social unit composed of husband wife and children .

- a) Iravati Karve b) G.S.Ghurye c) Eliotl and Merrill d) Mujumdar

“कुटुंब म्हणजे पती -पत्नी आणि मुलांचा मिळून बनलेला जैविक व सामाजिक समूह आहे” ही व्याख्या कोणी केली?

- अ) इरावती कर्वे ब) जी .एस. घुर्ये क) एलियट आणि मेरीअल ड) मुझुमदार

3) Childcare and reproduction are the functions of which social institutions

- a) Political institutions b) family institutions
c) Economic institutions d) Religious institutions

बालसंगोपन आणि प्रजोत्पादन ही कोणत्या सामाजिक संस्थेची कार्ये आहेत.

- अ) राजकीय संस्था ब) कुटुंब संस्था क) अर्थसंस्था ड) धर्मसंस्था

4) Who hold the power in a matriarchal family

- a) Mother b) Father c) Brother d) Cousins

मातृसत्ताक कुटुंबात सत्ता कोणाकडे असते.

- अ) आई ब) वडील क) भाऊ ड) चुलते

5) Minimum three to four generations are the member of -----family

- a) Nuclear family b) Joint family c) Modern family d) Urban family

किमान तीन ते चार पिढ्या पर्यंतचे सदस्य कोणत्या कुटुंबात असतात.

- अ) केंद्र कुटुंब ब) संयुक्त कुटुंब क) आधुनिक कुटुंब ड) नागरी कुटुंब

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is Marriage?
- 2) In a patriachal family in whose name does the lineage run?
- 3) Socialization is function of which social institutions?
- 4) In which year was the Hindu marriage act passed?
- 5) Which is the institution that allows men and women to enter into family life?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) विवाह , म्हणजे काय?
- २) पितृसत्ताक कुटुंबात वंश कोणाच्या नावाने चालतो?
- ३) सामाजिकरण करणे हे कोणत्या सामाजिक संस्थेचे कार्य आहे?
- ४) हिंदू विवाह कायदा कोणत्या साली समंत झाला?
- ५) स्त्री-पुरुषांना कौटुंबिक जीवनात प्रवेश देणारी संस्था कोणती?

Q2 Explain concept /terms /units /events (word limitation minimum 60 for each answer) any two

- 1) Aimes of muslim marriage
- 2) Matriarchal family
- 3) Monogamy
- 4) Definition and meaning of social institutions.

संकल्पना /संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) मुस्लीम विवाहाचे उद्देश
- २) मातृसत्ताक कुटुंब
- ३) एक विवाह
- ४) सामाजिक संस्थेची ची व्याख्या आणि अर्थ

Q3 Attempt answer in short (any two) events

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the nature of patriarchal family
- 2) Explain the functions of family
- 3) Explain the disadvantages of joint family
- 4) Discuss "Hindu marriage is sacrament".

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) पितृसत्ताक कुटुंबाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) कुटुंबाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ३) संयुक्त कुटुंबाचे दोष स्पष्ट करा.
- ४) 'हिंदू विवाह एक संस्कार' आहे चर्चा करा

Q4 Answer in detail (any one)

10

events (word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the functions of social institutions.
- 2) Explain the characteristics of family.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) सामाजिक संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.
- २) कुटुंबाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1144
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III)
Examination November/December- 2022
Sociology - VI
(Contemporary Urban Issues)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B All questions are compulsory
 Use blue or black pen only
 Use pencil for diagram
 Use of any signs, attracting attention is prohibited

- Q.1 A. Fill in the blanks (attempt all) 05
1. Shortage of open space is problem of _____ society
  2. According to 2011 census India's population was _____
  3. Probationary act passed by the Government of India in year _____
  4. _____ was the father of urban sociology
  5. _____ science is related to social life of town and city
- अ. रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
1. मोकळ्या जागेचा अभाव ही समस्या _____ समाजाची आहे .
  2. २०११ च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या _____ होती.
  3. परीविक्षा कायदा भारत सरकारने _____ साली पास केला.
  4. नागरी समाज समाजशास्त्राचे जनक _____ आहेत.
  5. _____ शास्त्र उपनगर व नागरी समाज जीवनाशी संबंधित आहे.
- B. Answer in one sentence (attempt all)
1. State the definition of unemployment
  2. What is urban planning?
  3. What is white collar crime?
  4. Open jail was introduced in which country.

5. Who developed the concept of urbanism.

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा ?(सर्व अनिवार्य)

1. बेकारीची व्याख्या सांगा ?
2. नागरी नियोजन म्हणजे काय ?
3. पांढरपेशीय गुन्हा म्हणजे काय ?
4. खुल्या कारागृहाची सुरुवात कोणत्या देशात करण्यात आली ?
5. नगरवाद ही संकल्पना कोणी विकसित केली ?

Q.2 A. Explain concept /terms /units /events (any two)

10

1. Emergence of cities
2. Crime
3. Mega project
4. International migration

अ. संकल्पना /घटक/संज्ञा /घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. शहराचा उदय
2. गुन्हा
3. बृहन प्रकल्प
4. आंतरराष्ट्रीय स्थलांतर

10

B. Write answer in short (any two)

1. State the causes of prostitution
2. Explain the Nature of slams area?
3. Write a short note urban change
4. State the problems of urban planning

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा

1. वेश्याव्यवसायाचे कारणे सांगा

2. गलिच्छवस्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3. नागरी परिवर्तनावर टीप लिहा
4. नागरी नियोजनाची समस्या सांगा

Q.3 Write answer in detail (any one)

20

1. Write the detail the causes and remedies _____ for unemployment
2. State the causes of rural to urban _____ migration

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- 1) बेकारीची कारणे व उपाय योजना सविस्तर लिहा
- 2) ग्रामीण ते नागरी स्थलांतराची कारणे सांगा ?

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1160
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV)
Examination November/December- 2022
Sociology - VII
(Population in India)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All question are compulsory.
2. Use blue or black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any sign attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blank (attempt all)

- 1) The new population policy of India was unhouses in the year _____
- 2) _____ is the father of Demography.
- 3) _____ is the less density populated state of India.
- 4) _____ is the last stage of human life.
- 5) Migration from one country to other country is known as _____ migration.

05

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) भारताचे नवीन लोकसंख्या धोरण _____ या वर्षी घोषित झाले.
- २) लोकसंख्याशास्त्राचे जनक _____ हे आहेत.
- ३) भारतातील _____ या राज्याची सर्वात कमी लोकसंख्येची घनता आहे.
- ४) _____ ही मानवी जीवनाची शेवटची अवस्था आहे.
- ५) एका देशातून दुसऱ्या देशात होणाऱ्या स्थलांतरास _____ स्थलांतर म्हणतात.

05

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is over population?
- 2) Write the definition of population policy.
- 3) When the world population day is celebrated?
- 4) What is infant mortality?
- 5) Write the any two types of migration.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय?
- २) लोकसंख्या धोरणाची व्याख्या लिहा.
- ३) जागतिक लोकसंख्या दिवस कधी साजरा केला जातो.

- ४) अर्भकमृत्यू म्हणजे काय?
 ५) स्थलांतराचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा.

Q.2 A) Explain concepts / terms / unit / events / (any two)

10

- 1) Fertility
- 2) Population transition
- 3) Female feticide
- 4) Population and pollution

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटना / स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) प्रजनन :
- २) लोकसंख्या संक्रमण :
- ३) स्त्रीभ्रूणहत्या :
- ४) लोकसंख्या आणि प्रदूषण :

B) Write answer in short (any tow)

10

- 1) Explain the social factors affecting mortality.
- 2) Discuss on Sex-Ratio.
- 3) Explain new population policy.
- 4) Explain the problems of aging.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) मर्त्यतेवर परिणाम करणारा सामाजिक घटक स्पष्ट करा.
- २) लिंग-गुणोत्तरावर चर्चा करा.
- ३) नवीन लोकसंख्या धोरण स्पष्ट करा.
- ४) वृद्धांच्या समस्या स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

20

- 1) Critically examine the role of governmental agencies in family planning programmers.
- 2) Explain the causes of over population growth.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

- १) कुटुंब नियोजन कार्यक्रमातील सरकारी यंत्रणेच्या भूमिकेचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- २) अतिरिक्त लोकसंख्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A- 1161
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV)
Examination November/December- 2022
Sociology - VIII
(Sociology of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे..
- ii) Use black and blue pen only.
- २) फक्त नीळया आणि काळया पेनचाच वापर करावा.
- iii) Use pencil for diagrams.
- ३) आकृत्यांसाठी पेंसिलचा वापर करावा..
- iv) Use of any signs, attracting attention of prohibited.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खून व सुचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)
 अ) रिकाम्या जगा भरा (सर्व अनिवार्य)

5

- 1) United nation report on “our common future” for sustainable development was released in the year _____
 १) शाश्वत विकासासंदर्भात संयुक्त राष्ट्रांचा “आपले समान भविष्य” हा अहवाल _____ मध्ये प्रकाशित झाला.
- 2) The Intensity of the sound is counted by _____
 २) ध्वनिची तीव्रता _____ मध्ये मोजली जात.
- 3) _____ has first introduced the concept of sustainable development.
 ३) शाश्वत विकासाची संकल्पना सर्व प्रथम _____ यांनी मांडली.
- 4) _____ is the father of social evolution Theory.
 ४) _____ हे सामाजिक उत्क्रांतीवादीसाठी सिद्धताचे जनक आहेत.
- 5) In India the process of globalization was started in the year _____.
 ५) भारतात जागतिकीकरण प्रक्रियेची सुरुवात _____ या वर्षापासून झाली.

B) Answer in a sentence. (attempt all)
एक वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) What is Sustainable Development?
१) शाश्वत विकास म्हणजे काय?
- 2) What is Social Audit?
२) सामाजिक अंकेक्षण म्हणजे काय?
- 3) What is Underdevelopment?
३) अल्पविकास म्हणजे काय?
- 4) What is Social disparities?
४) सामाजिक असमानता म्हणजे काय?
- 5) Write the definition of social change.
५) सामाजिक परिवर्तनाची व्याख्या लिहा.

Q.2

A) Explain concepts/ terms/ units/ events/ (any two)
अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

10

- 1) Weaker section.
१) दुर्बल घटक.
- 2) Socialist approach.
२) समाजवादी दृष्टीकोन.
- 3) Globalization.
३) जागतिकीकरण.
- 4) Unemployment.
४) बेरोजगारी.

B) Write answer in short (any two)
ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

10

- 1) Explain the aspects of sustainable development.
१) शाश्वत विकासाचे पैलू स्पष्ट करा.
- 2) Explain the capitalist approach of development.
२) विकासाचा भांडवलवादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- 3) Write the impact of governmental schemes on society.
३) सरकारी योजनांचा समाजावर झालेला परिणाम लिहा.

- 4) Explain the Role of Gender in development.
४) विकासात लिंग भावाची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

20

- 1) Discuss the developmental Issues of Marathwada in detail.
१) मराठवाड्याच्या विकासात्मक प्रश्नांवर सविस्तर चर्चा करा.
- 2) Explain the impact of globalization on society.
२) जागतिकीकरणाचे समाजावरील परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A- 1149
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination November/December- 2022
Sociology – III
(Introduction to Subfields of Sociology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory.
  - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  - ii) Use black and blue pen only.
  - २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
  - iii) Use pencil for diagrams.
  - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
  - iv) Use of any signs attracting is prohibited.
  - ४) कोणतीही लक्षवेधक खूप करण्यास प्रतिबंध.
- Q.1
- A) Fill in the blanks (attempt all)
- अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- 1) ..... is the specialized study of city lift and problems.
 १) नागरी समाजजीवन आणि समस्यांचे विशिषित अध्ययन करणारे शास्त्र म्हणजे ..... होय.
- 2) Some sociologist assume .... is a father of industrial sociology.
 २) काही समाज शास्त्रज्ञ ..... यांना औद्योगिक सामाजशात्राचा जनक मानतात.
- 3) Established the rules of rural societies development is the main objective of study of .....
 ३) ग्रामीण समाजाच्या विकासाचे नियम प्रतीपादित करणे हे ..... शास्त्राच्या अभ्यासाचे प्रमुख उधिष्ट आहे.
- 4) ..... is the science of rural society
 ४) ..... हे ग्रामीण समाजाचे विज्ञान आहे.
- 5) Dube studied ..... village
 ५) दुबे यांनी ..... या गावच आभ्यास केला.
- B) Answer in a sentence (attempt all)
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- 1) Where did Urban Sociology emerge.
 १) नागरी समाजशास्त्राचा उदय कोठे झाला.

- 2) Who coined concept of primary group.
२) प्राथमिक गटाची संकल्पना कोणी मांडली.
- 3) Who is studied Shamirpeth Village.
३) शामिरपेठ खेड्याचा अभ्यास कोणी केला.
- 4) What is mean by city.
४) शहर म्हणजे काय.
- 5) Any one characteristics of Rural Society.
५) ग्रामीण समुदायाचे एक वैशिष्ट्ये लिहा.

Q.2

A. Explain concepts/ terms/ units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(किमान शब्द मर्यादा ६०)

- 1) Urban migration
१) नागरी स्थलांतर
- 2) Scope of Urban Sociology
२) नागरी समाजशास्त्राची ख्याती
- 3) Anthropology
३) मानवशास्त्र
- 4) Types of culture
४) संस्कृतीचे प्रकार

B. Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)
थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) State the importance of Rural Sociology.
१) ग्रामीण समाजशास्त्राचे महत्व सांगा.
- 2) Explain the scope of social psychology.
२) सामाजिक मानसशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 3) State the subject matter of political society.
३) राजकीय समाजशास्त्राचा अभ्यास विषय सांगा.

- 4) Explain the nature of Applied Sociology.
४) उपयोजित समाजशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

20

- 1) Explain the development of social Anthropology in India.
१) भारतातील मानवशास्त्राचा विकास स्पष्ट करा.
- 2) Discuss on subject matter of Rural Sociology.
२) ग्रामीण समाजशास्त्राचा अभ्यास विषयावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1131
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Sociology – I
(Introduction to Sociology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1A) A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) _____ dynamic aspect of the status.
- 2) _____ is process of the human animals become a human being.
- 3) _____ is the father of Indian sociology.
- 4) Culture is the man-made part of _____
- 5) _____ has introduced the term primary group.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) दर्जाचे क्रियाशील स्वरूप म्हणजे _____ होय.
- २) जैविक प्राण्याचे सामाजिक प्राण्यांत रुपांतर करण्याच्या प्रक्रियेला _____ म्हणतात.
- ३) भारतीय समाजशास्त्राचे जनक _____ आहेत.
- ४) संस्कृती हा _____ मानवनिर्मिती भाग आहे.
- ५) प्राथमिक समूह ही संकल्पना _____ यांनी मांडली.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

- 1) What is role?
- 2) What is the Re-socialization:
- 3) How many type of culture.
- 4) Who wrote the book 'Positive Philosophy'
- 5) Who coined the concept of 'Primary Group'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भूमिका म्हणजे काय?
- २) पुनसामाजिकरण म्हणजे काय?
- ३) संस्कृती प्रकार किती.
- ४) 'पॉझिटिव्ह फिलॉसॉफी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- ५) 'प्राथमिक गट' ही संकल्पना कोणी मांडली:

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Socialization
- 2) Role conflict
- 3) Social institution
- 4) Primary group

अ) संकल्पना / घटक / संज्ञा / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामाजिकरण
- २) भूमिका संघर्ष
- ३) सामाजिक संस्था
- ४) प्राथमिक समूह

B) Attempt in short (Any two:)

- 1) Explain the characteristics of culture
- 2) What is the importance of sociology.
- 3) State the evaluation of social change.
- 4) Explain the characteristics of society.
- 5) Discuss the prerequisites of social system.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) संस्कृतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) समाजशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
- ३) सामाजिक परिवर्तनाचे मूल्यमापन स्पष्ट करा.
- ४) सामाजिक व्यवस्थेच्या पूर्वा- आवश्यकतेवर चर्चा करा.
- ५) समाज व्यवस्थेची पूर्व तैयारी.

Q.3 Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 per each answer)

- 1) Define social group and discuss its characteristics.
- 2) Explain the development of sociology in India.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) सामाजिक समुहाची व्याख्या सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) भारतातील समाजशास्त्राचा विकास स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1132
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Sociology – II
(Individual and Society)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All question are compulsory.
  1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  2. Use black and blue pen only.
  2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
  3. Use pencil for diagrams.
  3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
  4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
  4. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध.
- Q.1
- A. Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) Ascribe status means -----.
  - 2) ----- has given the concept of self.
  - 3) ----- coined the concept of culturalization in Indian sociology.
  - 4) Family is a ---- group.
  - 5) ---- has given the concept of role.
- अ. रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- 1) प्रदत्त दर्जा संकल्पना म्हणजे -----.
  - 2) 'स्व'ची संकल्पना ---- यांनी मांडली.
  - 3) भारतीय समाजशास्त्र संस्कृती कारण ही संकल्पना ---- यांनी मांडली.
  - 4) कुटुंब हा ----- समुह आहे.
  - 5) ---- यांनी भूमिका ही संकल्पना मांडली.
- B. Answer in a sentence. (attempt all) 05
- 1) What is mean by social group?
  - 2) What is the definition of social stratification?
  - 3) What is mean by conformity?
  - 4) What is mean by Non-material culture?
  - 5) What is mean by society?
- आ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- 1) सामाजिक समुह म्हणजे काय?
  - 2) सामाजिक स्तरीकरणाची व्याख्या लिहा?

- 3) अनुचलन म्हणजे काय?
- 4) अभौतिक संस्कृतीचा अर्थ सांगा?
- 5) समाज म्हणजे काय?

Q.2 A. Explain concepts / terms / units / events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Stratification
- 2) Social change
- 3) Role
- 4) Westernization

अ. संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा . (कोणतेही दोन)

- 1) स्तरीकरण
- 2) सामाजिक परिवर्तन
- 3) भूमिका
- 4) पश्चीमात्पीकरण

B. Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the factors of social control?
- 2) Explain the nature of caste system?
- 3) Explain the importance of formal control?
- 4) Explain the importance of Norms.

10

आ. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- 1) सामाजिक नियंत्रणाचे घटक सांगा?
- 2) जाती व्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा?
- 3) औपचारिक नियंत्रणाचे महत्त्व सांगा ?
- 4) प्रमाणकाचे महत्त्व सांगा?

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the contribution of caste system in social stratification?
- 2) What is mean by culture? Explain the importance of culture?

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- 1) सामाजिक स्तरीकरणात जातीव्यावास्थेचे महत्त्व विशद करा?
- 2) संस्कृतीचा अर्थ सांगून महत्त्व स्पष्ट करा?

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1150
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination November/December- 2022
Sociology – IV
(Indian Social Composition)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- 1) All questions are compulsory.
  - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  - 2) Use black and blue pen only.
  - २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करा.
  - 3) Use pencil for diagrams.
  - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
  - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
  - ४) कोणतीही लक्षवेधक रकम व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1
- A) Fill in the blanks (attempt all)
- अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- 1) _____ in diversity is a unique feature of India.
  - १) विविधतेत _____ हे भारतीय समाजाचे लक्षण आहे.
  - 2) According to 2011 census Indian population is _____.
  - २) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या _____ आहे.
  - 3) Human is a _____ animal.
  - ३) व्यक्ती हा _____ प्राणी आहे.
  - 4) According Kari Marx religion is a _____.
  - ४) कार्ल मार्क्स यांच्या मते धर्म हि _____ आहे.
  - 5) Two types of democracy one is direct democracy and second is _____.
  - ५) लोकशाहीचे प्रत्यक्ष लोकशाही आणि _____ असे दोन प्रकार पडतात.
- B) Answer in a sentence (attempt all)
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)
- 1) Define society
  - १) समाजाची व्याख्या लिहा
  - 2) Write types of population
  - २) लोकसंखेचे प्रकार लिहा

- 3) Write definition of Democracy
- ३) लोकशाहीची व्याख्या लिहा
- 4) Write definition of Rural Society
- ४) ग्रामीण समाजाची व्याख्या लिहा
- 5) Write the Three types of population control method
- ५) लोकसंख्या नियंत्रणाच्या तीन पद्धती लिहा

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events/ (Any two)
(world limitation minimum 60 for each answer)

अ) संकल्पना/ घटक/ संज्ञा/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) Indian Society
- १) भारतीय समाज
- 2) Democracy
- २) लोकशाही
- 3) Rural Society
- ३) ग्रामीण समाज
- 4) Population Growth
- ४) लोकसंख्या वाढ
- 5) Parliamentary Democracy
- ५) संसदीय लोकशाही

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) Explain the causes of population growth
- १) लोकसंख्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा?
- 2) Write about Indian Social Values
- २) भारतीय सामाजिक मूल्यांविषयी माहिती लिहा
- 3) Explain the types of Democracy
- ३) लोकशाहीचे प्रकार स्पष्ट करा

- 4) Write the meaning Social Demography
 ४) सामाजिक लोकसंख्या शब्दाचा अर्थ लिहा

Q.3 Answer in detail (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)
 सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

20

- 1) Write in details causes and effect of population growth.
 १) लोकसंख्यावाढीचे कारणे आणि परिणाम सविस्तर लिहा
- 2) Explain the concept of democracy & write the characteristics of Indian democracy.
 २) लोकसंख्या हि संकल्पना स्पष्ट करून भारतीय राज्य घटनेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा?

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO:- A-1137
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V)
Examination November/December- 2022
Sociology - IX
Sociological Traditions

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for digram.
4. Use of any sings attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) _____ is the first country of industrial revolution.
- 2) August compte belong to _____ nation.
- 3) _____ is the pioneer of social organic theory.
- 4) Email Dhurkium has put forth his theory of suicide _____ book.
- 5) _____ is known as pioneer of communism.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

१. औद्योगिक क्रांती सर्वप्रथम _____ देशात घडून आली.
२. ऑगस्ट कॉम्प्ट हा _____ देशातील समाजशास्त्रज्ञ होता.
३. समाजाच्या सेंद्रिय सिद्धांताची मांडणी _____ यांनी केली.
४. एमिल दुरखाम यांनी आत्महत्या सिद्धांताची मांडणी _____ या ग्रंथात केली.
५. साम्यवादाचा जनक म्हणून _____ यांना ओळखले जाते.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

- 1) What are the two kinds of communist society according to Karl Marx.
- 2) Define suicide.
- 3) What is division of labour.
- 4) Who is the analyzer of social forms.
- 5) What is evolution? Give one definition.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. भांडवलशाही समाजात कार्ल मार्क्सने कोणते दोन वर्ग सांगितले आहेत.
२. 'आत्महत्या' एक व्याख्या लिहा.
३. श्रामविभाजन म्हणजे काय.
४. समाज प्रकाराचे विवेचन कोणी केले.
५. उल्लांती म्हणजे काय? एक व्याख्या द्या.

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / overts (Any two)

(Word limitation minimum 60 for each.)

1. Concept of enlightenment.
2. Industrial revolution
3. Social dynamics.
4. Concept of authority.

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना / स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. प्रबोधनाची संकल्पना-
२. औद्योगिक क्रांती-
३. सामाजिक गतिशास्त्र -
४. अधिकाराची संकल्पना-

B) Attempt in short (Any two)

(Word limitation minimum 60 each answer)

1. Causes of French revolution: Write in short.
2. State the characteristics of social fact.
3. What is anomic suicide.
4. Hypo principals of class struggle theory.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे थोडक्यात लिहा.
२. सामाजिक तथ्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
३. प्रमाणक शून्य आत्महत्या म्हणजे काय
४. वर्ग संघर्ष सिद्धांताची गृहीत तत्वे.

Q.3 Answer in detail (Any one)

(Word limitation 200 for each answer)

1. What is positivism and its characteristics.
2. Explain the email Durkheim's 'theory of division of labour'?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. प्रत्यक्षवाद म्हणजे काय व त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. एमिल दुरखीमच्या श्रमविभाजनाच्या सिद्धांतावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1143
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y(Sem-III)
Examination November/December- 2022
Sociology - V
(Problems of Rural India)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडवा
2. Use blue or black pen only
फक्त निव्या किंवा काव्या पेनचा वापर करावा
3. Use pencil for diagram
आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited
कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खून व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1

A. Fill in the blanks (Attempt All)

- 1) Common leaving is the characteristic of _____ family.
- 2) Domestic violence act in India was introduced in the year _____
- 3) In the year _____ the special economic zone act was passed in India.
- 4) _____ proposed the concept of Gram-Swarajya
- 5) According to the 2011 census the literacy ratio of India was _____ percent

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) एकत्र निवासस्थान हे _____ या कुटुंबाचे वैशिष्ट्य आहे.
- 2) कौटुंबिक हिंसाचार विरोधी कायदा भारतात _____ साली लागू झाला.
- 3) भारतात _____ वर्षी विशेष आर्थिक क्षेत्र कायदा पास झाला.
- 4) ग्राम स्वराज्याची संकल्पना _____ यांनी मांडली.
- 5) २०११ च्या जनगणने नुसार भारतात साक्षरतेचे प्रमाण _____ टक्के आहे.

B. Answer in one sentence (Attempt all)

- 1) What is Nuclear family?

- 2) What is illiteracy?
- 3) What is rehabilitation?
- 4) State the meaning of unemployment?
- 5) What is mean by dowry victims?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) विभक्त कुटुंब म्हणजे काय ?
- 2) निरक्षसा म्हणजे काय ?
- 3) पुर्नवसन म्हणजे काय ?
- 4) बेकारीचा अर्थ सांगा ?
- 5) हुंडाबळी म्हणजे काय ?

Q.2 A. Explain concepts |terms| units| events (any two)

10

- 1) Displacement
- 2) Landless agricultural labour
- 3) Rural Industries
- 4) Poverty

अ) संकल्पना / घटना /सज्ञा घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- 1) विस्थापन
- 2) भूमीहीन शेतमजूर
- 3) ग्रामीण उद्योग
- 4) दारिद्र्य

B. Write answer in short (any two)

10

- 1) Explain the educational problems of rural women?
- 2) Explain the nature of domestic violence
- 3) Write the causes of dowry system
- 4) Explain the various causes of malnutrition

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) ग्रामीण महिलांच्या शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा
- 2) कौटुंबिक हिंसाचाराचे स्वरूप स्पष्ट करा
- 3) हुंडा पद्धतीचे कारणे लिहा
- 4) कुपोषणाची विविध कारणे स्पष्ट करा

Q.3 Write answer in details (any one)

20

- 1) Write in details about development project and displacement
- 2) Discuss the problem of illiteracy in rural India

सविस्तर उत्तरे लिहा .(कोणतेही एक)

- 1) विकासात्मक प्रकल्प आणि विस्थापन या विषयी सविस्तर लिहा
- 2) ग्रामीण भारतातील निरक्षरतेच्या समस्येवर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO:- A-1138
FACULTY OF HUMANITIES
B.A.T.Y (Sem-V)
Examination November/December- 2022
Sociology - X
Introduction to Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All question are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा .
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q.1 A] Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Schedule is an example of -----source.
2. -----is a first step in research.
3. -----is a more systematic activity directed towards discovery and the development of an organized body of knowledge.
4. According to Bogard's -----is a proposition to tested.
5. The purpose of -----is not communication with one self but communication with audience.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) अनुसूची हे -----स्तोताचे उदाहरण आहे.
- 2) -----हि संशोधनातील पहिली अवस्था होय.
- 3) -----म्हणजे वैज्ञानिक पध्दती प्रत्यक्षात कार्यान्वित करण्याची अधिक नियमबद्ध , आकारबद्ध , सुव्यवस्थित आणि सखोल अशी प्रक्रिया आहे.
- 4) बोगार्डस यांच्या मते , परीक्षण केल्या जाणाऱ्या विचारांना -----म्हणतात.
- 5) -----चा उद्देश स्वतः करिता नाही तर लोकांना संशोधनाची माहिती देणे हा आहे.

B] Answer in one sentence (attempt all)

1. What is objectivity?
2. What is data?
3. Which method is used for data collection from broad area?
4. What is sampling?
5. What is exploratory research?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) वस्तुनिष्ठता म्हणजे काय?
- 2) तथ्य म्हणजे काय?
- 3) विस्तृत क्षेत्रातून माहिती संकलनासाठी कोणती तथ्य संकलन पद्धती वापरली जाते?
- 4) नमुना निवड म्हणजे काय?
- 5) अन्वेषणात्मक संशोधन म्हणजे काय?

Q.2 A] Explain concepts/ terms/unit / events (any two)

10

[word limitation minimum 60 for each answer]

1. Applied research.
2. Sources of Hypothesis
3. State the characteristics of theory
4. State the importance of data Analysis

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) व्यावहारिक संशोधन
- 2) गृहीतकृत्याचे उगम स्त्रोत
- 3) सिद्धांताची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 4) तथ्य विश्लेषणाचे महत्व सांगा.

B] Attempt in short (any two)

10

[word limitation minimum 60 for each answer]

1. State the merits of sampling
2. Explain the importance of pure or fundamental research.
3. State the demerits of observation
4. Explain the importance of objectivity in social Research

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) नमुना निवडीचे गुण सांगा
- 2) शुद्ध अथवा मौलिक संशोधनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- 3) निरीक्षण पध्दतीचे दोष सांगा
- 4) समाजिक संशोधनात वस्तुनिष्ठातेचे महत्व स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

[word limitation minimum 200 for each answer]

- 1) State the sources of data collection in social research.
- 2) Explain the scope and importance of social research.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) सामाजिक संशोधनात तथ्य संकलनाचे स्त्रोत सांगा.
- 2) सामाजिक संशोधनाची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.

20

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1155
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination November/December- 2022
Sociology - XIII
Sociological Theories

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All question are compulsory
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams
- 4) Use of any sign attracting atient lonsis prohibited
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
३. आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Symobolic Interaction school started in -----century
- 2) -----collection of many group
- 3) Personality of person is -----society
- 4) -----is a destructive social term
- 5) In primary group -----relationship mentions

रिकाय्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रतिकात्मक आंतर क्रियावाद संप्रदाय ---शतकात सुरु झाला.
- २) अनेक समूहाचा -----बनतो
- ३) व्यक्तीचे व्यक्तिमत्व हे समाजाचे -----आहे
- ४) -----विघटनकारी प्रक्रिया आहे.
- ५) प्राथमिक गटामध्ये -----सामाजिक संबंध असतात.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who bring dialectical conflict theory?
- 2) Who is author of "The structure of Social Actions".
- 3) Who is Father of sociology?
- 4) Who is the know as the father of conflict theory?
- 5) Which school of thought known as Chicago school?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- १) व्द्व्दात्मक संघर्ष सिध्दांत कोणी मांडला?
- २) "The structure of Social Actions". हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- ३) समाजशास्त्राचा जनक कोण आहे?

- ४) संघर्ष सिद्धांताचा जनक कोण आहे?
 ५) कोणत्या संप्रदायाला शिकागो संप्रदाय म्हणतात?

Q.2 A) Explain concepts /terms /unit event (any two) 10
 Word limitation minimum 60 for each answer

- 1) Primary group
- 2) Class struggle
- 3) Status
- 4) Role set

संकल्पना/संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) प्राथमिक गट
- २) वर्ग संघर्ष
- ३) दर्जा
- ४) भूमिका संच

B) Attempt answer in short (any two) 10

- 1) Write on the nature of the secondary group
- 2) What is meaning of reference group?
- 3) Write on the importance of family in society
- 4) Meaning of class

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) दुय्यम गटाच्या स्वरूपावर थोडक्यात सांगा.
- २) संदर्भ गट म्हणजे काय ?
- ३) कुटूंबाचे समाजातील महत्व थोडक्यात लिहा?
- ४) वर्ग म्हणजे काय ?

Q.3 Answer in detail (any one) 20

Word limitation minimum 200 for each answer

- 1) Explain the pre- requisites of social system
- 2) Explain G.H Meads contribution to the development of symbolic interaction theory

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा

- १) सामाजिक व्यवस्थेच्या प्रकार्यात्मक पूर्वा आवश्यकता विशद करा.
- २) प्रतिकात्मक आंतर क्रियावाद सिद्धांताच्या विकासात जी.एच.मीड यांचे योगदान विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1156
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination November/December- 2022
Sociology - XIV
Social Research Methods

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All question are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणत्याही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (Attempt all):

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) _____ is called the father of computers.
यांना संगणकाचा जनक असे म्हणतात
- 2) _____ was the first to use statistical methods in sociological research.
समाजशास्त्रीय संशोधनात सांख्यिकी पद्धतीचा वापर _____ यांनी केला.
- 3) According to _____ the questionnaire, is not a scientific tool.
यांच्या मते प्रश्नावली हे एक वैज्ञानिक साधन नाही.
- 4) _____ is used in formal interviews.
औपचारिक मुलाखतीमध्ये _____ चा उपयोग केला जातो.
- 5) _____ due to the social welfare work a great help.
मुळेच समाजकल्याण कार्यात फार मोठे सहाय्य होते.

B) Answer in a sentence (attempt all):

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1) What is studies in social research?

सामाजिक संशोधनात कशाचा अभ्यास केला जातो?

2) What is the full form of SPSS?

एस पी एस एस चे पूर्ण रूप काय आहे?

3) In which contry was the internet first introduced?

इंटरनेटची सुरुवात प्रथम कोणत्या देशात झाली?

4) What is main purpose of social research?

सामाजिक संशोधनाचा मुख्य उद्देश कोणता आहे?

5) What is the 21st century known as?

एकविसावे शतक हे युग कशाचे म्हणून ओळखले जाते?

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना / स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

1) Observation

निरीक्षण

2) Meaning of social statistics

सामाजिक सांख्यिकीचा अर्थ

3) Group Interview

सामुहिक मुलाखत

4) Pictorial querfionnaire

चित्रमय प्रश्नावली

B) Attempt answers in short (any two)
थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(word limitation minimum 60 for each answer)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

10

1) Briefly explain the importance of computer in social research.
सामाजिक संशोधनात संगणकाचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

2) Briefly explain the importance of statistics in social research.
सामाजिक संशोधनात सांख्यिकीचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

3) Explain the features of observation techniques.
निरीक्षण तंत्राची वैशिष्ट्ये विशद करा.

4) Explain the flaws or limitations of the interview technique.
मुलाखत तंत्राचे दोष किंवा मर्यादा स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणत्याही एक)
(Word limitation minimum 200 for each answer)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

20

1) Explain the use fullness of social research by explaining the definition of social research.
सामाजिक संशोधनाची व्याख्या स्पष्ट करून सामाजिक संशोधनाची उपयोगिता स्पष्ट करा.

2) Explain the types of interviews in detail.
मुलाखतीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.